

STRUČNÝ KOMENTÁŘ

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se uskutečnily po uplynutí čtyřletého volebního období v řádném termínu. Prezident volby vyhlásil v rozhodnutí č. 135/2017 Sb. na 20. a 21. října 2017. Provedení voleb se řídilo zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“). Od posledních voleb v roce 2013 doznal volební zákon změn v oblasti financování volebních kampaní (zákon č. 322/2016, nově přidává § 16 odst. 1 až 3, 6; § 16a až 16i); předávání informací politickým stranám (zákon č. 90/2017 Sb. ruší § 45 zákona č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů); úpravy časových pásem (zákon č. 90/2017 Sb. upravuje zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (§ 1 odst. 5 písmeno a)) a voličských průkazů (vyhláška č. 452/2013, kterou se mění vyhláška č. 233/2000 Sb. provádějící volební zákony, kde se: za § 6 vkládá nový § 6a, v § 8 za odstavce 1 vkládá odstavce 2, mění Vzor tiskopisu 1, Vzor tiskopisu 4a, Příloha ke vzoru tiskopisu 4a, Vzor tiskopisu 4b, Příloha ke vzoru tiskopisu 4b, Vzor tiskopisu 5).

Volby do Poslanecké sněmovny se konaly na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady poměrného zastoupení ve volebních krajích. Volby probíhaly také v zahraničí na zastupitelských úřadech. Na základě losování Státní volební komise se výsledky hlasování v zahraničí započítávaly do Středočeského volebního kraje.

Volební kraje byly shodné s vyššími územními samosprávnými celky ČR:

1. Hlavní město Praha	8. Královéhradecký kraj
2. Středočeský kraj	9. Pardubický kraj
3. Jihočeský kraj	10. Kraj Vysočina
4. Plzeňský kraj	11. Jihomoravský kraj
5. Karlovarský kraj	12. Olomoucký kraj
6. Ústecký kraj	13. Zlínský kraj
7. Liberecký kraj	14. Moravskoslezský kraj

V těchto volbách bylo evidováno 14 756 stálých volebních okrsků na území ČR a 109 zvláštních volebních okrsků v zahraničí.

Ve volbách bylo zaregistrováno celkem 31 volebních stran:
(řazení podle vylosovaného čísla)

Číslo	Zkratka	Název
1	ODS	Občanská demokratická strana
2	ŘN - VU	Řád národa - Vlastenecká unie
3	CESTA	CESTA ODPOVĚDNÉ SPOLEČNOSTI
4	ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
5	PB	Volte Pravý Blok www.cibulka.net
6	RČ	Radostné Česko
7	STAN	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ
8	KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
9	Zelení	Strana zelených
10	Rozumní	ROZUMNÍ - stop migraci a diktátu EU - peníze našim občanům, důchodcům, dětem, zdravotně postiženým...
11	SPDV	Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí
12	Svobodní	Strana svobodných občanů
13	BPI	Blok proti islamizaci - Obrana domova
14	ODA	Občanská demokratická aliance

15	Piráti	Česká pirátská strana
16	OBČANÉ 2011	OBČANÉ 2011-SPRAVEDLNOST PRO LIDI
17	Unie H.A.V.E.L.	Unie Hrdosti, Aktivity, Vlastenectví, Empatie a Lidskosti 2017
18	ČNF	Česká národní fronta
19	Referendum o EU	Referendum o Evropské unii
20	TOP 09	TOP 09
21	ANO	ANO 2011
22	DV 2016	Dobrá volba 2016
23	SPRRSČ M.Sládka	Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa Miroslava Sládka
24	KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová
25	ČSNS	Česká strana národně sociální
26	REAL	REALISTÉ
27	SPORTOVCI	SPORTOVCI
28	DSSS	Dělnická strana sociální spravedlnosti
29	SPD	Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD)
30	SPO	Strana Práv Občanů
31	NÁS	Národ Sobě

Z volebních stran kandidovalo ve všech krajích 21 stran, čtyři strany kandidovaly pouze v jednom volebním kraji. Celkem kandidovalo 7 524 kandidátů, z nich téměř 11 % bylo do 30 let, téměř polovina byla ve věku 30 až 50 let a více než 40 % kandidátů bylo starších 50 let. Průměrný věk kandidáta byl 46,45 roku. Více než 70 % všech kandidátů byli muži. Průměrný věk zvolených poslanců je 47,44 roku, podíl zvolených žen se oproti roku 2013 zvýšil o více než dva procentní body na 22 %.

Voleb se zúčastnilo 60,84 % voličů, kteří odevzdali více než 5 milionů platných hlasů. Z platných hlasů odevzdaných v jednotlivých volebních krajích byl algoritmem, daným ve volebním zákoně, určen počet mandátů pro volební kraj. Samostatně kandidující politické strany a politická hnutí, které v souhrnu za všechny volební kraje celkem získaly alespoň 5 % z celkového počtu platných hlasů, postoupily do skrutinia, ve kterém byly rozdělovány mandáty v rámci volebních krajů. Mandáty, přidělené stranám v rámci volebních krajů, obdrželi kandidáti podle pořadí, v jakém byli uvedeni na hlasovacím lístku, pokud přednostní hlasy voličů neurčily jiné pořadí. Nezvolení kandidáti stran s nárokem na mandát ve volebním obvodu se stali náhradníky.

Strany postoupující do skrutinia a počet získaných mandátů v PS celkem (dle vylosovaného čísla)

Číslo	Zkratka	Název	Počet získaných mandátů
1	ODS	Občanská demokratická strana	25
4	ČSSD	Česká strana sociálně demokratická	15
7	STAN	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	6
8	KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy	15
15	Piráti	Česká pirátská strana	22
20	TOP 09	TOP 09	7
21	ANO	ANO 2011	78
24	KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová	10
29	SPD	Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD)	22

Na zajištění přípravy a průběhu voleb se, jako jeden z volebním zákonem určených volebních orgánů, podílel také Český statistický úřad. Jeho hlavním úkolem bylo stanovení závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb i samostatné provedení voleb a prezentace výsledků. Další podrobnosti v přípravě voleb byly určeny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb. Působnost Českého statistického úřadu ve volbách byla rámcově vymezena také zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Úkoly v přípravě voleb byly formulovány v Harmonogramu příprav ČSÚ na volby, jehož plnění bylo průběžně projednáváno na interních poradách v ústředí ČSÚ i na poradách s pracovníky regionálních pracovišť ČSÚ. Ty byly zaměřeny zejména na odbornou přípravu pracovníků a na vytvoření dostatečných zpracovatelských kapacit.

Úkolem ČSÚ byl také výběr a příprava zaměstnanců, kteří museli být pro výkon svěřených činností vyškoleni a vybaveni písemným pověřením. Šlo zejména o zajištění činnosti přebíracích pracovišť ČSÚ, vytvářených u pověřených obecních úřadů a v Praze, Plzni, Brně a Ostravě u úřadů městských částí a městských obvodů v celkovém počtu více než 500 pracovišť a dále pak pracovišť ČSÚ u krajských úřadů, kde se podepisoval zápis o výsledku voleb a zajišťovalo se předávání informací stranám v písemné i elektronické formě. Celkem tak bylo pro tyto volby připraveno 761 zaměstnanců ČSÚ.

Další osoby byly najímány krátkodobě pro výkon dílčích činností na přebíracích pracovištích ČSÚ, např. pro kontrolu údajů přebíraných od okrskových volebních komisí nebo jejich pořizování. Obsluhu přebíracího pracoviště u Ministerstva zahraničních věcí zabezpečil ČSÚ vlastními zaměstnanci.

Celkem bylo ve zpracování výsledků voleb nasazeno:

- cca 1675 počítačů na pořízení vstupních dat, v naprosté většině zapůjčených od obecních úřadů a Ministerstva zahraničních věcí v místě, kde bylo vytvořeno přebírací pracoviště,
- cca 530 počítačů pro zpracování a přenosy okrskových dat k centrálnímu zpracování a prezentaci, v jednotné konfiguraci dodaných jako součást komplexu služeb f. AutoCont CZ a.s.
- výpočetní systém pro centrální zpracování, ukládání a prezentaci výsledků v ČSÚ – ústředí a na pracovišti u Státní volební komise,
- cca 2 700 osob, z toho bylo 799 vlastních zaměstnanců ČSÚ.

Pro průběžné předávání převzatých okrskových dat k uložení, sumarizaci a prezentaci v centrální databázi a ke zpracování a poskytování informací na pracovištích u okresních úřadů bylo využito smluvně zajištěných přenosových služeb f. O2 Czech republic a. s.

Programové vybavení pro zpracování na úrovni okrsku, předávacího pracoviště a v centru vyhotovil ČSÚ ve spolupráci s firmou BIOS, programové vybavení pro prezentaci výsledků voleb řešil dodavatelský tým firem BIOS a Orsia s.r.o. Dále bylo využito, zejména při přenosech a v centrálním zpracování, externě dodávaných softwarových a technických služeb.

Celý systém zpracování byl v úplné technologii ověřován před volbami ve dvou celoplošných zkouškách na simulovaném příkladu a formou zátěžových zkoušek.

Závazný systém zjišťování a zpracování výsledků voleb byl postaven na skutečnosti, že rozhodujícím momentem bylo schválení a podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování příslušnou okrskovou volební komisí. Volební legislativa již žádnému volebnímu orgánu neukládala zápisy okrskových volebních komisí přezkoumávat. ČSÚ upozorňuje okrskové volební komise na logické chyby v zápisu, který může v případě závažných chyb i odmítnout a stanovit okrskové volební komisi lhůtu, ve které má nedostatky odstranit.

Bezchybně převzaté výsledky z volebních okrsků byly průběžně přejímány k uložení a postupné sumarizaci v centrální databázi. Po převzetí výsledků za všechny okrsky volebního kraje, které předaly zápis ve stanovené lhůtě, byly zjištěny celkové výsledky hlasování ve volebním kraji a vyhotoven zápis o tomto výsledku.

Doplňkovým faktorem při posuzování úspěšnosti systému zpracování výsledků voleb je i faktor času, v jakém postupná sumarizace probíhá a kdy jsou konečné výsledky voleb k dispozici. Zpracování výsledků voleb bylo dokončeno za více než 8 hodin od uzavření volebních místností na území ČR. Již po 3 hodinách po zahájení sčítání hlasů (tj. v 17.10 hod. dne 21. 10. 2017), bylo zpracováno více než 95 % okrsků z celkového počtu okrsků, ve kterých probíhaly volby, za 4 hodiny bylo zpracováno 99 % všech okrsků.

Celkové výsledky voleb do Poslanecké sněmovny zveřejnila Státní volební komise 23. října 2017 sdělením č. 352/2017 Sb. Úplné soubory výsledků voleb v členění podle volebních okrsků jsou i nadále uchovávány v Českém statistickém úřadu a zveřejněny na webové stránce www.volby.cz.

Na základě usnesení Nejvyššího správního soudu (NSS sp. zn. Vol 58/2017) ze dne 19. listopadu 2017 provedl Český statistický úřad dne 22. listopadu 2017 změny v prezentačním systému výsledků voleb a souvisejících datových fondů (Nejvyšší správní soud provedl přepočty výsledků hlasování pro volební stranu ODS v 910 okrscích Středočeského kraje). Z důvodu zajištění kontinuity dat jsou na internetových stránkách ČSÚ uživatelům standardně k dispozici jak opravené výsledky, v nichž jsou zaneseny údaje přepočtené Nejvyšším správním soudem, tak původní výsledky, které byly převzaty od okrskových volebních komisí.